

Lázadás a Bounty hajón

Hozzáadta: GyuSea

2004. október 18. Hétfő 20:13

Utolsó frissítés 2007. augusztus 30. Csütörtök 08:56

Biztos mindannyian találkoztatok már a Bounty hajón lezajlott lázadás történetével. A filmek erősen torzítják a valóságot, ezért gondoltam hogy röviden ásszefoglalom Bengt Danielsson, Lázadás a Bounty hajón című könyvének tartalmát. A szerző gondos kutatás munkáját követően, eredeti beszámoló, és dokumentumok alapján írt meg könyvet, a tényes adatokra támaszkodva. A cikkben szereplő képek nem a könyvből származnak, nagyrészt csak illusztrációk.

1. A fellege hajója

Á

A jamaicai, dominikai telepések felgyeltek a kenyőrfőjra, melynek természetesen olcsó táplálékkal szolgált volna a rabszolgák részére. Mivel kénytelenek voltak nagyon nem akartak, így dőljakkal próbálták biztatni a hajósokat, hogy vigyenek kenyőrfadugványokat nekik. Miután áveig nem történt semmi, Sir Joseph Banks (aki Cook kapitánnyal járt Tahitin, és maga is kóstolta a fa természetét) kénytelen volt meggyőztetni III. György királyt, szervezzen expedíciót királynak megnyeri tetszését, az őszere átlet. 1787 május 5-én kelt parancsban, utasítja a Tengernagy Hivatal indáson hajót Tahitira, ott gyűjtsenek kenyőrfa sarjakat, és szállítsák a nyugat-indiai szigetekre. A gondot az okozta, hogy az angol flotta, kb. 600 hajója közül, nem volt a célnak megfelelő. A hajónak ugyanis a hossz ótra, nagyszámú legénységre, tetemes élelmiszerkészletekre, és a többi szél virágcserep számára szükséges helyre volt szűk. Az ópát és hossz ó idét vett volna igénybe, így pályázatot írtak ki max. 250 t-ös kereskedelmi hajó megvásárlására. Ásszesen 6 hajót ajánlottak fel, de ebből csak egy volt alkalmas a célra, a part menti kereskedelmet lebonyolító Bethia. Miután Sir Joseph Banks megtekintette, és alkalmasnak találta a hajót, május 23-án létrejött az adás-vétel. A vétel 2600 fontra 1950 fontra sikerült lealkudni.

A hajót átvitték a deptfordi haditengerészeti hajókészítő műhelybe, hogy átalakítsák a kőtővesre tervezett utóspeciális felszereléssel lássák el. Először is átkeresztelték Bountyra (nagyelkősség), majd 4 db 4 fontos, és 1 főfontos ágyóval szerelték fel.

A hajó adatai:

- súly: 215 t
- teljes hossza: 91 láb
- legnagyobb szélesség: 23 láb 3 hüvelyk
- felépítésmény nem volt rajta, a kabinok a fedélzet alatt helyezkedtek el
- magasság a hajógerinctől a fedélzetig: 10 láb 3 hüvelyk, ami a korabeli hajóknál magasnak számított
- egyben tekintetben tipikus konstrukció, lapos vízfelület hajóorr, félégélesen emelkedő egyenesen elvágott tat
- három árboc, (48-59 láb magasak) teljes vitorlázattal ellátva
- vitorlarudak száma 3-3 az elől- és főárbocon, 2 a hátsó árbocon
- orrárboc hossza: 30 láb
- az orrárbocot egy lovagló írtázes n alak tartotta
- a hajó kőt és fől áve ópált, és kifogástalan állapotban volt
- a Tengernagy Hivatal létrehozott borítóval láttá el a vízvonal alatt

Sir Joseph azt tanácsolta, hogy legalább 500 dugványnak kell, kábeln-kábeln edényben helyet biztosítani, és ezek friss víz-zel szákságes locsolni. Ennek megfelelően alakították át a hajófarban lévő főkabint, mely az egyetlen alkalmas hely volt ennyi cserép elhelyezésére a hajón. Először a lömlémezzel borították be a padlást, majd arra második padlást kácsztettek. Ennek deszkáit elázzetesen lyukakkal látták el, a virágcserepek számára. A falon kárrbe hasonló polcokat helyeztek el, így végül 626 cserép számára volt megfelelő hely. A padlást kátt helyen áttárták, a szinttel lejjebb hordókat helyeztek alájjuk, melyekbe a kifolyó locsolóvíz gyűlt és gyűssze. A kabin mennyezete alatt három szellőzőlyukat fártak, és egy nagy rázkályhát is beállítottak, a hidegebb ághajlatokon is való hajózársra tekintettel.

Jólius végére a Tengernagyi Hivatal előkezettnek láttá az időt a kapitány kinevezésére, valamint hogy teljes legénysággel, és felszereléssel lássa el a hajót. William Bligh a parancsnoki beosztását protekciának kázzáhhette ez nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lett volna a feladatra. Sőt tapasztalt tiszt volt, tett dőltengeri utazást, járt Tahitin is, a nyugat-indiai áttványesek ismerték tisztelték. (Csak áredekessággáont jegyzem meg, hogy Cook kapitány Resoluti hajóján volt vitorlamester. Cook annyira megbecsülte, hogy rengeteg fontos feladatot bázott rá: Mályágmács ismeretlen vizeken, bonyolult szám-társok, tárkácp rajzolás, tárgyalás bizalmatlan benszálláttel, naplévezetács a Hawaii-szigetek feltárkápészése.) Bligh Duncan Campbell szolgálatában hajózott Anglia és nyugat-India kázzátt. Campbell kázzbenjárásának kázzáhhette a kinevezésát is a Bountyra. Mivel végásta véggyott, hogy a korona aktá-v szolgálatába lép, így nem sokat gondolkozott, elfogadta az ajánlatot. A hajóval előgedett volt, kátt aprá mádosá-társ kátt. Először káttre, hogy kurtátsák meg kissá az árbocokat, másodsor nagyobb hajócsáknakokat kátt. Az első kácsább teljesen állásllegesnek bizonyult, és az őt folyamát megmagasították a rudakat. A második kács kácsá nagyon is játt. A három ácsáknak egy 23 láb hosszú bárika, egy 20 láb hosszú kutter, és egy 15 láb hosszú jolle.

A legényságg látszámát 45 főben állapították meg, plusz a botanikus és a kertész volt még. Ez megfelel a hajó mőretének. Hosszú utak előtt a kapitányok szabad kezet kaptak a legényságg kívázzasztásban, ami Bligh-tot nem názzgatta náhány kívátteltá l eltekintve. A kíváttel egyike Fletcher Christian volt, mivel ismerte és bázott benne, valamint feleságe családdja baráti viszonyban volt a Christian családdal. Korábbi utakon is pártfogolta, oktatta a fiatalembert. Peckover tázzátt vázasztotta még a kapitány, akit Cook harmadik dőltengeri áttjárá l ismert. Nelson botanikust is innen ismerte, de ő Sir Joseph Banksnek kázzáhhette a megbázatását. Mivel az utazásban sokan gyors előmenetel lehetásgátt látták, így Bligh kapitányt sokan ostromlátták, hogy tehetságes ifjait vegye a Bountyra. A rokonok és barátok rávón ráttátt n tengerésznavendák kerátt a hajóra, a tervezett kettá helyett. A legényságg látszámá induláskor a kázzvetkezá volt hivatalosan:

Tengerész szemlézet:

-

1 kapitány

-

1 helyettes kapitány

-

2 fedélzeti tiszt

-

2 tengerész kátt

-

2 kormányos

-

1 segédkormányos

-

1 fedélzetmester

-

1 segéd-fedélzetmester

-

23 köpesített matróz

Egyéb személyzet

-

3 hajócs

-

1 vitorla készítő

-

1 tüzár

-

1 segéd tüzár

-

1 fegyvermester

-

1 káplár

-

1 orvos

-

1 Árnok

-

A botanikust és a kertészt utasnak tekintették.

Ez a véglogatás nagyon is árnyos, de a fennmaradt okmányokból kiderül, hogy a káplár-tett matrások káplárt rengetegen voltak abszolút káplármentesnek. A három fűlős tengerészkadót is matrások volt felvéve, de persze a káplárhoz a világot sem nyitottak volna. Szintén a matrások káplár szerepelt a káplár hajászakács, Bligh személy és a helyettes kapitány ságora, Tinkler, aki mint fiatal fiút, szintén kadónak tekintettek. A rászeges hajóorvost Bligh nem tudta kirakni a hajóra, Á-gy Ledward fiatal hajóorvos, valamint Byrne fűlvak hegedés is a matrások elméleti szíjait névelte. Gyakorlatilag 14 káplár-tett matrások volt a hajón, Á-gy a Bounty nem rendelkezett elegendő legénységgel, a szolgálatban lévő káplárk kellett volna a jászval többet dolgoztak. Helyszéke miatt, sem hivatalos tisztet, tengerészkatona-kontingenst nem tudtak elhelyezni a hajón, ami ugyancsak megnehezítette Bligh kapitány helyzetét. A feladatra tehát nagyobb hajót kellett volna választani.

Október 9-én a bőséges káplárak a hajó fedélzetén voltak. A szokásos élelmiszerek mellett, bőségesen voltak skorbok és a kápláralkalmas élelmiszerek: citromlé, maláta kivonat, szárított maláta, savanyú káplárposzta, ahogy azt Cook kapitánytól megtanulta Bligh. Voltak ezenkívül cserekereskedelmre alkalmas tárgyak is bőségesen. A Temzén elhajózva, a longreachi fegyverraktárba felvették az ágyakat és a lészt.

A hivatalos indulás helye Portsmouth, ahonnan november elején sikerült a csatornába, onnan a Spithedi menedékhelyre hajózni. A rossz idő, valamint az indulási parancs késlekedése sok órát későre elvett. Az indulási parancs november 24-én érkezett meg. A lésze: A Horn-fokot megkerülve megszakítás nélkül hajózzon a Társszigetek valamelyikére. (Nem a rták el Tahitit) Onnan miután elegendő kenőfő-sarjat a fedélzetre vettek induljanak haza, a veszélyes Torres-szoroson és a Járéménység-fokot megkerülve. Átközben jáva szigeten az esetleg elpusztult sarjak helyére, vegyenek fel más lészes tárgyakat. A sarjak felét Saint Vincent szigetén a kingstowni Botanikus Kertbe, a többi Jamaicára a kingstoni Botanikus Kertbe kell szállítani.

November 29-én kora reggel bontotta ki vitorláját a Bounty, de a kedvezőtlen időjárás miatt visszavette a káplárt. Bligh a káplárvesztés miatt káplárte a Tengernagyhi hivatal, hogy a odafelé vivő utat a Járéménység fok megkerüléseivel tette meg, de a Tengernagyhi Hivatal ezt visszautasította. Közben a posta lassúsága miatt a káplár hárte telt el, és a káplár karácsony volt. Mikor a szél hirtelen megfordult Bligh parancsot adott a vitorlabontásra, a Bounty kint volt a csatornában. A kapitány elhatározta, hogy ezúttal nem fordul vissza.